

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Egyregele 1 frt 50 kr.

Egyenlő részletekkel 15 krajczár.

Előfizetési czéjban a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési díjak:

Öt hasábos petítior 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr. Nyilváltár garmond sora 20 kr. — Nagyobb és többhuzári hirdetések jutányosan eszközöltetnek.

A lap szellemi részére s a nyilváltár vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Küldetési pénz, reklamációk, és hirdetések a kiadóhoz tartoznak.

Panszlavizmus és a Szlavia.*)

Szeberényi Gusztáv hazánkba nyilatkozata folytán megindult hazánk majdn minden színű lapjában a panszlavizmus feletti értekezés, elmefuttatás. Érdekesebb azonban ama nyilatkozatok is, melyek mint eléggé nem magasztalható eredményül tűntek fel az év. egyház bányakerületi gyűlésében akkor, midőn a nagyhazafi superintendens körlevele felett folyt az értekezés. S ime a „Nógrádi Lapok“ 29-ik számában a szélsőbali érzelmű Holles Dániel dobrocsi lelkész, jól megdöntött ciklikében az esperességi közgyűlésről ezt mondja: „honnan van az, hogy lelkészeink, tanítóink arról gyanusítanak, hogy a panszlavizmus apostolai.“ Továbbá ezt mondja a kölevélről: „az esperességi gyűlés okulván a trójaiai példáján, — timeo danaos et dona ferentes, — a falovat csak nagy elővigyázattal fogadja sánczai közé.“ Egyébiránt nyugodjék meg H. D. úr, más palást vagy csuklya alatt is akadnak panszlávok, peccatur iliacos muros et intra. —

A mi a zólyomi esperességi végzését illeti, én oly szigorral ezt soha sem fogalmaztam volna; omne argumentum: quod valde multum probat, nihil probat; „mindenki, ki ellen panszláv tendencia bizonyítottatik, a magyar nemzet határozott ellenségének ismertetik“ „az ily úzelmekben gyanúsított theológusok fel nem szentelhetők.“ Ugyan lehet-e könnyen valakire ilyesmit bírósággal bebizonyítani? nézzük csak a ruthén pert, én azt hiszem igazam van, és annál inkább, mert 12 év. lelkész, köz- tük dicső Nógrád két fia a szigorú végzés dacára ellene szavazott, ezt követte 4 felügyelő, 6 tanító, és így ezen urak maguk elismerték, hogy hazánk határozott ellenségei; be szigorúan ítélte Nógrád valaha a nélkül, hogy a feleket kölcsönösen ki hallgatta volna; be könnyen hangoztatta „a hazaáruló“ szokat, és ime: most közömbösen nézi, mint dúlnak hazánk felvidékének koblón lelkészek, tanítók.

Ezek előre bocsátásával áttérek tárgyam azon részéhez is, mely szoros viszonyban áll a panszláv üzelem, ármany és magyarellenes tendenciával, értem megyénk felső vagyis tót vidékein életbe léptetett „Szlavia“ főle társaságot. Gácsen lakik a prágai életbiztosító bank, és a Turóc-Szentmártonban székelő főügynökségnek organizátora, Matoss Trangos János úr; de lakásán csakis a Szlavia magyar és német felírását olvashatni. Ezen körülmény annál gyanusabb, mert a vállalat élén a volt matica magyar falói működnek, és a Szlávai itteni apostolai csakis a tót községekben lépnek fel kicsapott, igen gyanús jegyzők, tanítók, magyszájú írni olvasni nem tudó parasztok. Az organizátor szerez ügynököket; minden ügynök után, ha igaz, 10 frtot huz, mint halljuk az uradalom elcsapott főerdőse, ki már két uradalomból meg sem nevezhető eljárása

folytán küldetett el gyalázzattal, éppen most készül ugyanis organizátornak Nógrád felvidékén megtelepedni. Az agensek politika és szép szóval szereznek tagokat, olcsón biztosítanak, sőt ha egy községben 40 biztosító akad, a község értékes két-két kerekű feeskendő és tömlökkel jutalmaztatik.

Hanem az agenseknek felbérelt tagoknál nem lehet eléggé csodálkozni, mert agensei olyanok, akiket semminémű társaság eddig igénybe nem vett, nem vehetett, de az ily magyszájú falusi tudákosnak, mint igen jól tudjuk, igen nagy a befolyása. Így teszem Gács falva községében 5 gazda biztosította házát tűz ellen, Dudás novű egyszerű paraszt ember közbenjárásával 6 évre, mert 5 év lefizetésével a 6-ik év ingyen jár; Dudás állítólag elköltötte a pénzt, most már jó idő óta minden gazdán 1 frt 15 krt követeltek, a gazdák miután az ő tartozásukat kifizették, a követelő agenseknek nem fizettek. A nem fizetés körüli eljárás minden gazda-irányában már 7 frtra emelkedett, és ezen összeg tartozásáért az adományi járásbíróaság eleibe idéztettek, mert szabadon választandó bíróságnak vannak lekötöztetve. A sokféle kimutatás, sok pénz és nyomtatvány csehnyelven Prágából, tótnyelven Turócból származtatik. A legszegényebb tót községben is vannak ügynökök, jóllehet, csakis engedményezett társaságnak lehetnek ügynökei. Lehetetlen tehát, hogy az illető közegeket az ily gyanús és magyar ellenes, nyílt sisakkal fellépett hydrára fel ne hárjam, hogy ezen organizátorok hazaellenes és igen jó gondolkodású tót elemünk megrontására, elcsabítására cselező és naponta öregbedő működését szigorú figyelemre méltassák. Caveant consules!

Vasuti-ügy.

Az ipolyvölgyi vasut létesítése illethe annak Balassa-Gyarmatig terjedő kiépítése érdekében Ipolyváson 1882 ik éri július 20-án Hont és Nógrádmegyeek casuti választmányai által együttesen megtartott tanácskozmány jegyzőkönyve.

(Vége.)

Hontvármegye ki van merülve azon áldozatokkal, melyeket a Duna balparti fővonalától Ipolyvásig terjedő vasut építése érdekében 50000 forintnyi közmuokaváltásnak felajánlásával meghozott, s ki van zárva annak lehetősége is, hogy Hontvármegye a tervezett folytatolagos építéshez bármily további direkt pénzálldozattal hozzájáruljon.

Ugyanazért tehát és miután a tervezett vonal habár Hontvármegye területét is érinti, mégis tulajdonképpen nógrádi érdekeket lesz hivatva kielégíteni, a költségekhez való hozzájárulás nem a terület, hanem az érdek arányában lehet egyedül méltányosan megalapítható.

E nézettől vezérelve azon ajánlatot teszi szülő a honti küldöttség nevében, hogy az ipolyvölgyi balassagyarmati vasutvonal kiépítéséhez szükséges földterület megszerzési költségeit Nógrádmegye 70 száztóli arányban viselje, a fennmaradó 30 száztóli költség pedig a szállítványok után a két megye és a vasúttársaság által együttesen megalapítandó kezelési pótlékból nyerjen fedezetet, melynek elszámolása iránt a két megye választmánya részéről történnendő utóbbi intézkedés tárgyat fogja képezni.

Ezen ajánlatnak az egy fontosságához mért hálón tanácskozmányban történt beható megvitatás után a nógrádi küldöttség nevében gróf Forgách Antal elvileg elfogadottnak jelentvén ki azon 7 száztóli kiadást, melylyel Nógrádmegye a talajszertési költségekhez hozzájárul, ezen összeg azonban 28000 frtnál több ne legyen, valamint azon módotatot melylyel a 30 száztóli költségösszeg kiegyenlítettnek olyképen, hogy ezen kezelési költséget a Csattól Balassa Gyarmatig terjedő vonalon létesítések éleibe.

Végül pedig ha a kezelési pótlék száztóli Hontvármegye területén 40 száztólira emeltetnék, az esetben a nógrádi vonalon is ily arányban lenne megalapítandó.

A nógrádi küldöttség ezen ajánlatának részint együttes üléseben, részint a küldöttségek által külön-külön értekezletben történt megvitatása után következő megállapodás létesítettett a szomszéd megyék küldöttsége között.

A honti küldöttség által indítványozott principum 70 száztóli hozzájárulása fejében a nógrádi küldöttség elfogadja a 28000 o. é. frtban megalapított talajszertési összeget oly módon: hogy ha a vasútpályához 170 1200 □ öles holdnál nagyobb terület fog kívántatni, minden a 170 holdat meghaladó hold után a Nógrádmegye által elvállalt 28000 forint hozzájárulási összeg 170 frttal szaporodik, s továbbá azon kikötéssel, hogy a Nógrádmegye területét érintő vasutvonalnak a talajszertési költsége holdanként 170 frtot meguen haladhat s hogy az esetleges többlet előállítására Nógrádmegye vállalkozzék.

A talajszertési költségek további 30 száztóli részlete a két megye együttes választmánya s az osztrák-magyar államvasúttársulattal egyelőrtéleg megalapítandó mennyiségben és módotatok szerinti lesz a kezelési pótlékból fedezendő.

Kimondotta végül az egyesült választmány, hogy ha az ipolyvölgyi vasut Balassa Gyarmaton túl Nógrádmegye területén Szécsényig vagy azaz egyenlő távolságra és 3 év leforgása alatt tovább építették, úgy ennek talajszertési költsége is a 30 száztóli kezelési pótlék arányában az onnan Csattig terjedő vonal szállítványaiól fedeztessék.

Ezen egyetértő megállapodásnak előnkéig kijelentett elfogadása után háró Mátyhényi László mellékeltenek tartván, hogy ipolyvölgy balassagyarmati vasutvonal kiépítése érdekében emlékirat intézetessék az osztrák-magyar államvasut társaság vezérfelügyelőségéhez, indítványozza tehát, hogy az emlékirat szerkesztése, úgy nemkülömben a mai tanácskozmány jegyzőkönyvének hitelesítésére egy küldöttség megbízassék.

A helyszínen találkozott eme indítvány következtében az emlékirat szerkesztésével gróf Chorinszky Igó, Reményty József és Sebőgn Alajos, a mai tanácskozmány jegyzőkönyvének hitelesítésére pedig gróf Chorinszky Igó és Ivánka László kiretett fel.

Ezzel a napsírend kimerítetvén, előnkéig gróf Gyűrky Ábrahám az egyesült választmány rokonszenves s szívvelyes üdvözlése között az egyesült választmány ülést befejeztetnek nyilváníttotta.

Kelt mint fől: Jegyzette:

Lestyánszky Sándor,
egyesült vál. jegyz.

A helybeli takarékpénztár egyik érdeklődő részvéneseitől vettük a lejjebb sorokat, lapunk mult számbában közölt vezércikkre vonatkozólag. Köszönik azt minden megjegyzés nélkül.

Tekintetes szerkesztő ur! A „Nógrádi Lapok“ 31-ik számában megjelent, a pénzügyintézetek általánosában érintő, komoly törekvésű cikkre nézve néhány észrevételt a midőn teszek, egyúttal kijelentem, hogy polemikába bocsátkozni nem kívánok, mert elismerem, hogy a t. cikkiről tollát nem más, csak a közjó előmozdítása vesette. S ha egyben mában el-

*) Megyénk egyik tekintélyes tagja által írt e cikk azon részét, hogy a panszlavizmus vádja nem volna bebizonyítható, nem osztjuk. Hiszen erre már chabont is lehetne készíteni. Ami Szeberényi nagy hazafiságát illeti, tiszteljük, de nem kérünk belőle. Szerk.

török is véleményeink, hiszem, hogy a t. cikkirő azt sokon venni nem fogja.

Elismerem, hogy a pénzügyi intézetek eredeti céljuk-tól eltértek, ma már nem a megtakarított pénzek összegyűjtésére, de a tökéletesen egyik jövedelemforrást is képező intézménnyé nőttek ki magukat, és követőtől szolgálnak a tökéletes és hitelkereső közönség között.

Est azonban a kor követelményei idézték elő, mivel a létező takarékpénztárak sem maradtak meg gyermekkori állapotukban, de a fejlődésnek ők is újat nem állhattak. Összegzés vádja azonban oly pénzintézetet, mely feladatát híven teljesíti, a mely a betét kamatát azon célból szállítja le, hogy a hitelkereső jogos igényét előmozdítsa, nem illeti, és ezért bátran mondhatom, hogy a cikk ezen része a hely-beli pénzintézetekre éppen nem alkalmazható.

Vannak pénzintézetek, a melyek a befutóknak csupán 3—4 százalékat fizetnek, a kölcsönverőktől azonban 7—8 százalékat vesznek. Tehát 4 százalékos kamatkülönbözetet szednek. Ezt lehet összességnek tekinteni, de oly pénzintézeteket, mint a helybeliek, a melyek 1—2 százalékos nyeresémet szednek, tekintettel arra, hogy a régió, adók a fizetési képtelenségek, jel-szalogok elértéktelensége, évenként a nyeresémet ro-vására ezeket emésztene fel, összesség vádjával éppen nem sújthatók.

Nem tévesztették tehát a helybeli pénzintézetek céljukat akkor, midőn iskolákat, színházat, vigadót és közraktárt nem építettek, mert ezt nem tűzték ki maguknak feladatul.

A közvagyonosodás érdekeit azonban azzal is előmozdíthatják, ha azt követve, például olcsó és tartós idejű kölcsönökkel létesíteni segítik.

Hogy ily értelme segélyt valaha egy helybeli pénzintézet megtagadott volna, rólok elmondani nem lehet, a miért e vád terhelheti a fentebb érintett pénzintézeteket, de nem terbeli a helybelieket.

Mert például a b. gyarmati takarékpénztárnak alakulásától 1881. évi december 31-ig terjedő idő-szakig, közgyűlése elfogadott mérlegeinek összeállítá-sára előttem fekszik, abból meggyőződtem: hogy jóté-kony célra ezen intézet alakulásától, azaz 14 év alatt 4186 ft 74 és fél krt fordított azon üzletekben kívül, a melyeket rendkívüli esetekben, a folyó költség ro-vására, külön nem csekély, de jelentékeny összegekben adományozott. Ezt alamszának tekinteni éppen nem lehet.

A cikk második vádjá, hogy kölcsönök nehezen hozzáférhetők, mert 11 ft 64 kron alul 100 ft köl-csön nem szerzhető, szintén téves, mert ha van a kölcsönverőnek ily kiadása, arról a pénzintézetek nem tehetnek. Hitel megzavarásánál tkvi kivonatok beterjesztése sem követeltetik, ez csupán a pénz utal-ványozásánál merül fel. Est azonban uszornak ta-hintani nem lehet, mert ez összeget nem a pénzintézet, de a kincstár és a közbenjáró veszik igénybe, a mely költség azonban az uszorra kölcsönözött pénznél is elmaradhatatlan.

A helybeli pénzintézetek nem játszanak a börtön-bizonytalan játékokat, mert ők nem különböztet nyé-redeire vagy vesztésére vállalkoznak, de effectiv véte-lekbe s a körülményekhez mért eladásokba, a kény-szerhelyzetnek hódolva bocsájtoknak és így vesznek kamatozó államkötvényeket. Est nem speculációból, de szükségből teszik, ezáltal lehetővé van téve, hogy nagyobb lökefelmondások esetén biztosan értékesíthető papírok eladása által, a felmondási időre való tekintet nélkül fizetésképesek maradjanak. A kölcsönt igénybe vevőkre pedig nagy megnyugvásul szolgál, ha tudják, hogy kölcsönüket prolongálhatják.

A zálogház kérdése a b. gyarmati takarékpénztár igazgatóságánál tárgyalás alatt áll, a hogy e tekintet-ben is az a hűségére bízott vagyon elhelyezésénél kellő óvatossággal s nem gőzörövel, de megfontolva halál, rosszallani nem lehet, főleg most, a midőn a loonoci pénzintézetek is szerveznek ily természetű in-tézményt. Lehet, hogy e tekintetben nálunk a három pénzintézet is együttes actióba lép. Szerintem egy zá-logház felállítása itt eléggend lenne.

Ezeket azért voltam bátor nagybecsű lapja ol-vasói figyelmébe ajánlani, mert lehet, vannak olyanok is, kik a helybeli intézetek belviszonyait nem ismerik, és az általánoságban emelt vádat reájuk alkalmazható-nak vélik. Egy részre egy helybeli pénzintézetekről.

Nógrádmegyei községi és körjegyzők B. Gyarmaton 1882-ik év június 17-ikén tar-tott közgyűlésének jegyzőkönyve.

(Vége.)

14. A központi egyet XXV ik pontja alatt tár-gyalt Barla Lászlónak azon indítványát, melyszerint a községi törvény revizió alá vétessék.

A közgyűlés a választmányhoz teszi át tanulmá-nyozás és javaslatlétet végezt.

15. Azon határozata a központi egyetli gyűlé-nek, hogy a központi egyetli közgyűlés ezennél az év szeptember hava első felében fog tartani, tudomá-sul vétetett.

16. Ugyancsak a központi egyet közgyűlésén XXIV. pont alatt tárgyalt D. Bodó Sándornak azon indítványára, hogy a megyei egyetlek által a köz-pontba megválasztott kiküldöttek megválasztása 3 évre érvényesíttessék.

A közgyűlés fentartja magának az évenkénti vá-lasztás jogát; s a folyó évi központi egyet közgyű-lésére a mult évi kiküldöttek Draskóczy Ede, Schmidt József és Papp János urakat újból megválasztja.

17. A központi egyetli közgyűlésből áttett a XXVIII. pont alatt általa tárgyalt Szentgyörgyi Jó-zsef azon indítványát, melyszerint a megyei egyetlek által a mosonymegyei egyetli alapszabályok általában fogadtassanak el:

Nem pártolja a közgyűlés; ellenben

18. Idakéry Józsefet, hogy az elemi csapások által károsult legelő földek is részesíttessenek az adó elengedés kedvezményében:

pártolólág magavá teszi.

19. A központi egyetli közgyűlésnek XXIX-ik pont alatt hozott határozata, hogy a központi egyet-lehez beadandó indítványok csak rendes, pártoló és tisz-teletbeli tagoktól fogadtassanak el:

Alkalmazás végezt tudomásul vétetik.

20. A községi és körjegyzők „Évkönyvé-“re nézve némi elégedetlenség hangzottak; Miro nézve a közgyűlés az „Évkönyv-“ részére szükséges pontos adatok beszerzésével az egyet I-ső jegyzőjét bízta meg.

21. Szilágyi Virgil országos képviselő urnak az „Egyetértés-“ben megjelent s az országos magyar gaz. egyetl szaksztyálynak tartott ülésén mondott, az or-szág jegyzőikarát melyen meggyalázott beszédére nézve:

A közgyűlés a központi egyetli gyűlés vissza-utasió határozatához csatlakozik.

22. A központi egyetli gyűlésnek megyei egy-leti elnökhöz áttett tagsági díj hátrálék kimutatását: A közgyűlés az egyetli pénztárnokhoz kiegyen-lítés végezt, áttetzi.

23. A jegyzői qualificationra nézve:

A közgyűlés Pest Pilis Solt Kis-Kunmegye azon indítványához csatlakozik, miszerint a megyei egyet-lek ez ügyben emlékiratokkal járnlanak a törvény-hozó testület mindkét házához, hogy az állam és a község közmívelődés érdekei kívánják, hogy a jegyző miut a közigazgatás egyet legnélkülözhetlenebb kö-zsége megfelelő qualificationál birjon; mert csak így fog a községi közigazgatás a korszellemnek megfelelő színvonalára emelkedni.

24. Előzők jelenti, hogy a tek. alispán urnak 1831—1881. számú átirata szerint Eitenberger János terekei körjegyző által nyugdíjkepen befizetett 21 ft 60 kr., a megyei pénztárnoknak átadatott.

Tudomásul vétetik, s az egyetli pénztárnoknak al-kalmazkodás végezt átadatik.

25. Előzők jelentés, hogy Postócsky Sándor alsó bódonyi körjegyzőnek, kérvénye folytán, a nyug-díjhátrálék az alispáni hivatalnak 2657—882. számú végzése folytán két részletben lefizetelni megenged-tetett.

Tudomásul vétetett, s az egyetli pénztárnoknak nyilvántartás végezt kiadatik.

26. Azon körülménynél fogva, hogy a megyék rendezéséből kifolyólag Kis-Oroszi község Pest Pilis-Solt-Kis-Kunmegyéhez csatlakozott, az ottani községi jegyző által a nógrádmegyei nyugdíjintézetli pénztárba befizetett pénze kiadások e?

A közgyűlés a választmány azon javaslatá sze-rint, hogy mintán a Kis-Oroszi községi jegyző nem szándékosan, de országos intézkedés folytán vált el az intézettől: elutasítja az intézet pénztárnokát, hogy nyilvántartása szerint a növeztett községi jegyző által befizetett összeget kiutalványozás a Pest Pilis-Solt-Kis-Kunmegyei egyetlnek javára való kiadás végezt ki-mutatassa.

27. Előzők jelenti, hogy az alispán urnak 2690—882. számú átiratával tudomására hozza, hogy Bujá-kon Honóczy Gyula választott meg körjegyzővé.

Tudomásul vétetik, a pénztárnokkal nyilvántartás végezt közöltetik.

28. Ugyancsak előzők jelenti, hogy Losonc r. t. város aljegyzőjévé Lisznyi Ferencz helyébe Vágner Sándor választott meg.

Szinte tudomásul vétetik s a pénztárnokkal kö-zöltetik.

29. Előzők az évfolyama alatt az egyetl érdeké-ben tett levelezési költségeit az egyetl pénztárból kifizetetteli kéri.

A választmány javaslatára, a kimutatás szerint 3 ft 42 kr. kiutalványozatik.

30. Előzők Barla Lászlónak „A községjegyzői in-tézmény története Magyarországon“ című művét a tagoknak megismerésre ajánlja.

Az előfizetési felhívás példányai az egyetli jegy-zőnek szétosztása végezt kiadatnak.

31. Kasztovszky József volt szobosny-korűk körjegyző övegye szűletett Oroszlányi Ernődet maga és Ferencz kőrn fia részére nyugdíját megállapí-tatni kéri.

A választmánynak javaslatlétet végezt kiadatik.

32. Fellner Antal övegyének kérvénye, melyben férje után járó jegyzői végkielégítési még hátrálék-ban levő 245 ftot mielőbb kiadatni kéri.

A pénztárnoknak eszközítés végezt kiadatik.

33. Doloschall István volt poltári jegyző kérvé-nye, melyben a megállapított nyugdíját folyóvá té-tetni kéri.

Pártolattik a nyugdíja folyóvá tételni határoz-tatik.

34. Honóczy László málnapataki felfüggesztett jegyző kérvénye folytán, melyben egyrésztől fogylmi vizálgatásnak befejezését szorgalmaztatni, másrésztől magát nyugdíjaztatni kéri.

Határozattott.

A gyűlés panaszlónak panaszát tudomásul veszi s elutasítja a választmányt, hogy fogylmi vizálgatá-nak befejezését a megyei hatóságnál szorgalmazza; ennek befejeztével pedig a nyugdíjaztatására javasla-tát a közgyűlés elé terjeszti.

35. Schmidt József előhossa, hogy a „Nógrádi Lapok“ kiadója Kék László tr panaszkepen tudomá-sára hozta, miszerint a községek 1000 frtnál többre menő hátrálékban vannak a lapok előfizetési díjában.

Ezen egy kiderítésére a járási körök elnökei elutasítottak, tartozván jelentéseiket még ez év fo-lyamában az egyetli elnökhöz beterjesztetni.

36. Ugyancsak Schmidt József interpellálja az elnököt, hogy a mult évi közgyűlésből megbízott já-rási körölnökök a járási fők-egyletek alakítása érde-kében mi eredménnyel működtek?

Az elnök kijelenti, hogy ez érdemben eddig még senkitől semmi jelentést nem vett s erre nézve jelen-leg nagyobb felvilágosítással a közgyűlésnek sem szolgálhat.

Schmidt József az elnök jelentését tudomásul veszi.

37. Az egyetli közgyűlés jegyzőkönyvének hite-lenítésére szükséges három tag megválasztását indít-ványozza az elnök.

Megválasztotnak: Szabó László, Balás Miklós, Krúdy Bertalan.

38. Schmidt József indítványozza, hogy a köz-gyűlés roszallását fejezze ki azon egyetli tag körjeg-yzőknek, kik a megye székhelyétől alig 10—20 kilo-meterre lakván a közgyűlésen meg nem jelenek; kü-lönböcen pedig roszallást kíván kifejezni a helybeli jegyző Ticsénzsky Józsefnek, ki igazolatlan elmara-dásával a gyűlés méltó felhaborodását előidézte.

A közgyűlés — mintán kérvényileg elhatározza járuloi az alispán urhoz avégből, — hogy a megyei „Hiv. Értesítők“ rendszeren betenkitet megjelenni ren-deletessenek — egyik okán ezeket is tartván annak, hogy a kártársak bizonyosan kéőn értesültek a gyű-lés kiűzéséről, — roszallását kimondotta.

Ezek után az elnök a jelenvoltnak közbeszűtét kifejezve megjelendekért, a gyűlést befejeztnek nyil-vánítja. — Kelt mint fent.

Szilágyi István,

egyetli és nyugdíjintézetli I-ső jegyző.

Csáb, 1882. július 28-án.

Igen tisztelt Szerkesztő úr! Engedje meg, hogy becses lapjában rövid referidát adhassak egy oly ün-nepélyről, amely méltán sorozható a kegyeletes esemé-nyek köré. Ugyanis jul. hó 25-én Csábon (Hontmegye) a most teljes átalakulásnak örvendő kath. temploma tűztűt fel annak jelvényét, a szent keresztet. De tér-jünk az esemény egyes mozzanataira. Már kora dél-után Csáb és a szintén idetartozó Kosibőcz községek buzgó catholikus hívei gyűléstek össze az ünnepély színhelyére. Úgy 5 óra felé sőt. Gonda János Pál csábi plébános úr ékezen szólván a szent kereszt isteni fen-ségéről, ez azon jel — ugymond — melyben boldog-ságot lelez itt e földön és megnyugvást a síroknál. Ekkor kezdődött vetto a kereszt felszentelése, amelyre Bohony Janka k. a. magy. kir. postamester és Buehelt Barla és Irma k. a. egy időseken közt és számosan kiállított korsortól helyetstek. Ezen után az ékezen meg-aranyozott templomkereszt a harangok szólása mellett s a körülállók figyelme közt szerencsésen felhúztatott s a 16 öles torony csúcsára illesztetett. Es most ott ra-gyog megviláslunk díszes jelvénye, azon reményben,

hogy a templom külső restaurátója és belső felújítása is még ez évben teljesülni fog. A szentkereszt feltevésénél szokásos áldomás kívánatok: római pápára, apostoli királyunkra, a biborok hercegeprimásra, a kegyes patronátusára stb. stb. hangos élejen kiáltásokkal fogadtattak. Az építkezés mind a templomnál, mind a plébánia laknál Manósy Alajos építész úr terve szerinti erővel halad.

Fabrizzy István

Hírek.

Hymen Bodnár István b. gyarmati ügyvéd a lapunk jeles munkatársának kedves és szelleműs leányát, s a verbóki polg. leányiskola egyik jeles tanítónőjét, s h 3-án vezette oltárhoz Orbók Lajos; verbóki tanár és a „Felvidék” című jeles lap munkatársa. Megzavarhatlan boldogság kísérje házasság frigyüket.

Névnap. Öv. Madách Imréné szül. Majthényi Anna ömeltősége Madách Károly alispán ur édes anyja névnapja Cseszénben ez évben is a szokott kegyelettel ünnepléte meg. A 94 éves matrióna tiszteletére ez alkalommal a rokonság és tisztelői közül számosan gyűltek össze az alispán úr vendégszerető házában. A fényes terített ebéd alatt toasztot mondtak: Melicher Ferenc kir. ügyész ur az ünnepeltre, az alispán urra és kedves családjára, utiast. Turcsányi Albert helybeli plébános ur Károlyi Miksáné, szül. Huszár Anna úrnőre, Kálnay Nándor Veres Gyula földbírtokos urra, kedves család jára és a jelenlevő hölgyekre.

A közigazgatási bizottság augusztus 14-én fogja tartani rendes havi ülését. Ennek bevégezős után gr. Gyűrtky Ábrahám főispán úr számonkérő széklet tart a megye összes tisztviselőivel.

Ifj. Pettykó Imre megyénk érdemes fia, ki a zeneművészet terén máris elismerést, nevet szerzett magának, városunkba is eljön, hogy most már megismertessék művészetével B.-Gyarmat város közönségének is élvezetet szerezzen. Pettykó Imre még ma érkezik B.-Gyarmatra s hegedűhangversenyt holnap f. hó 7-én a nyári szinkörben esti 8 órakor tartja meg. Schöbner Ida k. a. a. nemzeti zenéde végzett növendéke s Kovács Emil ur zeneitanár szíves közreműködése mellett. — Megvagyunk győződve, hogy B.-Gyarmat város valamint vidékének szép és intelligens közönsége örömmel vesz tudomást megyéje egyik jeles művésznék itteni fellépéséről, és megvárja az alkalmat, hogy részvételre és méltánylása által fiatal művész barátunkban a művészet isteni szikráját tovább fejleszthesse.

Árvay József nagyorosi i. jegyző. ki a jegyzői pályán 50 évet szolgált és hivatalát kifogástalanul és jól töltötte be, ezen állásáról legközelebb lemondott.

Augusztus 1-én Pálmay Ilka asszony tiszteletére banquet rendeztek, mely a körülményekhez képest elég jól sikerült. A jeles művésznő ugyanis „meglepte” városunkat s a közönségnek jóformán ideje sem volt rá, hogy a hírneves vendéget úgy fogadják, tisztelettel oly mértékben nyilvánítsa iránta, a mint különben tette volna. A közönségnek melegségre legyen mondva az is, hogy a művésznő csak kevés ideig időzhetett városunkban; az említett banquet-t is csak úgy hevenyében rendezték. A banquet a „Bokáccs” előadása után esett meg a „Balassa” vendéglőben. A művésznő kívül a jelenleg körünkben idező színtársulatnak több tagja volt hivatalos. n. m. a Balassa-pár, a Szabó-pár, a Kövesy-pár, Sz. Polgár Klára, Tóth Antal, Bocskay Józsa, Gyűgyűs Etel, a Tisztay testvérek stb. Kezdetben hiányszott ugyan az igazi animó, ami a mulatságot mulatsággá teszi, de utóbb jó kedve kereskedett a társaságnak. Összesen mintegy négyen toasztoltak: Luby Sándor, Török Zoltán, Aninger László és Baintner Arnold, kik közül hárman a művésznőt éltették, míg Aninger toasztja a színtársulat tagjaira, a „mellékbolygók” ra vonatkozott. Tisztay Miksa után a kedves művésznő dalolt el pár népdalt óriási lelkesültségnek közepette. A kitűnő művésznő 3 óra tájban búcsúzott el, mire a társaság nagyobb fele is hazatért.

Figyelmeltetjük a közönséget, hogy a jelenleg körünkben idező színtársulatnak egyik jeles nő tagja, Bocskay Józsa jutalomjátékát f. hó 8-án a „Nagyapó” került színpadra. Továbbá Tisztay Károly és Kertész Emma folyó hó 10-én, egybekelésük napján tartják jutalomjátékukat, mely alkalommal a „Pajkos Diákok” nevű operett került színpadra. Mindkét jutalomjátékot melegen ajánljuk a nagyérdemű közönség figyelmébe!

Részletiek ugyancsak Krajcsi Miksát a váci ló vásáron. Ugyanaz nevezett mohorai lakos szép két csikóját behajította Vácra. Alig állt meg, már ott volt két szép ruhába öltözött kupecz. Megis alkudtak 30 frtra. A 2 gavalér 2 geb lovat oda küldött Krajcsi Miksa kocsijához, aztán hívta őt, hogy vezesse a csikókat oda ahol a nagyságos asszonyhoz, az majd kifizeti az árát. Elis érkeztek egy dűmáshoz, ez azonban passzust követelt, még pedig olyat, melyet a városi rendőrség is aláír. Krajcsi Miksának, illetve két szép csikájának

volt ugyan passzus, de azért csak elment a városbázára, s fiát ott hagyta a lovakkal. A 2 gavalér felment az atyáival a városbázára, s ott mókástak valamit, míg végre a két geb lóra kiadták a passzust. Elis indultak szépen, hogy a pénzta nagyságos asszony kifizesse. A két csikót befogták, s mivel a 2 gavalér ily jó áron adta el a 2 két csikót, még 5 frt alkusz díjat is kérték Krajcsi Miksától. Krajcsi Miksa ezt is megadta, s ment a nagyságos asszonyhoz. Azonban a nagyságos asszonynak már hullt helye volt, s Krajcsi bázára kereszte sokáig. A fiú ott volt még a csikók mellett, a két gavalér ráeresesent a fűre, hogy mért nem megy már az apja után, „oly soká kell őt várni.” A fiú el is indult, otthagya a jószágot. Ekkor a 2 iparlovag közbe vágotta csikóknak és elvágatott messze, messze, olyan messze, hogy már 3 hete keresi őket a hatóság bázára. Krajcsi Miksa szomorúan jött haza a zalogba hagyott két gebével a váci vásárról.

A helyb. tűzoltó egyesület zászlaját nem Bécsben, mint eddig hallatszott, hanem Budapesten csináltatja. A beérkezett ajánlatok közül a pesti volt a legelőnyösebb nemcsak az árra hanem a kiállítás finomságára és díszességére nézve is. — A vállalkozó neve: Grünvald Kálmán budapesti aranybimző. A kiállítási ár a szöveken körül 300 frt. — Ezzel kapcsolatban jelezhetjük, hogy az osztrák szab. vaspálya igazgatóságánál a vasúti jegyek leszállítása kieszközöltetett, a társaság 100 igazolványi jegyet bocsát ki, még pedig akkép, hogy a 3-mad osztályú jeggyel a 2-od osztályon, s fél másodosztályú jeggyel a harmad osztályon utazhatnak ide a távolabbiól jelentkező vendégek. Remélhető, hogy a magyar állam vaspálya igazgatósága is meg fogja adni ezen kedvezményt.

Szükségessének találjuk a városi közönség érdekében felszólalni azon károsatos üzemek ellen, melyeket a városi közönség kárára a hátrányára a zsidókofák elkövetnek. — Ezek ugyanis szemtelenségükben már odáig mentek, hogy minden nap, de különben betűvárosok alkalmával bajnalkban már kimennek az árusok elejébe a kalváriák, a kis és nagy hidon túlig, a Schwarz pusztájáig s más utakon szintén ily darabig, — s elfogják a városi közönség előtt a legszebb és legjobb elemi s csemegézkeiket, hogy ők aztán azt házról-házra hordva, háromszoros árért eladhasssák. — Innen van aztán az is, hogy piacunkon minden drága. — Mert oda már nemcsak a legrosszabb czitkek kerülnek, (t. i. azok, amelyeket a zsidókofák már nem tartottak érdemesnek megvenni), de az eladók látván azt, hogy emezek mily áron vették meg a szebb czikkeket a városon kívül, ők is annyit kérnek a piacon a sokkal rosszabb s satnyább czikkeikért. — Ez így nem tarthat. — Ezen segíteni kell. Szer, úgy hiszünk, a városi előjáróság hatásköréhez tartozik. — Nem lehetne ezen, egy vásári rendszabállyal s szigorú bírságolással segíteni? (K.)

Phlloxera. Rébirt okozott aug. 14-ny, hogy a phlloxera nemcsak Verőcén és Maroson, de már Penczeu is pusztít. — A szükséges intézkedések megtették e csapás tovább terjedése ellen.

A köréptanodái ifjuság által aug. 2-án rendezett műkedvelői előadás, melyen Gyűrtky Ilonka és Elfer Ilonka oly kedvesen játszottak, s melyen Weiss Emil, Steiner Mór és Kalka István nevez. szerepeiknek jól megfeleltek. About „Rablógyilkos” című vígjátékában, s melyen Feledi Derső ügyes hegedűjátékát és Szakladyi Kornél eléggé jó zongorajátékát mutatta be. A bevétel volt 87 frt 43 kr, kiadás 62 frt 64 kr, tiszta jövedele 24 frt 81 kr.

A szikrái aug. 13-ki nyárimulatságra B.-Gyarmatról a dalégyet tagjai a jövő vasárnap reggeli 5 órakor indulnak.

Múltkorai felszólalásunknak a róm. kath. templom érdekében volt annyi eredménye, hogy legalább a környékét megtisztogatták; hanem maga a templom külső része, kezdve a földtől egészen a kereszt hegyéig, még mindig hirdeti az idők vasfogát s az enyészetet. Szívesen vennénk, ha az illetők tudatnak lennénk, ki és mi az oka, hogy a templom ily elhagyatottságban, elhanyagolva van. — Megadjunk egyuttal az illetőknek, hogy a templom belejének tisztántartására is jobban figyeltesseken, mert ha az Urnak valamelyik buzgó, ájtatos híve azt a meztelenséget követi el, hogy a padokba ül, az ugyan szigorúan bünbödi merényleteért, mert ottthon elmulathat föl óráig, míg a ruhájába ragadt port eltávolítja. (K.)

Színházi látócső. Városunk annalesét nagy eseményel gazdagítjuk, midőn megemlíthük, hogy egy kitűnő, az egész magyar hazában méltóan megünnepelt művésznő szentelte meg játékával a b. gyarmati színházat. A kitűnő művésznő, ki nekünk három fölötté élvezetes estét szerzett, Pálmay Ilka a népszínház hírneves tagja, ki jul. 20-én lépett föl először a „Kornevilli harangok” operettnek szerepében. Külömb Szorpolett, kiben annyi kellemetesség és bájoság van, képzelné sem lehet. Valljuk meg őszintén: e szerep még nem talált

külömb személyesítőt! Pálmay Ilka kedves játék, művészi alakítása, bájos éneke mindmennyire drágagyűgyök. A porleányka szívségti, ki lépten nyomon elarolja pár származását, még akkor is mikor már grófkisasszony lett belőle, jobban ábrázol aligha lehetne. — Pálmay Ilka a sda, csont, tiszta hangjában van valami elbájoló, mely hozzánk figyelmünket, annyira, hogy szívünk lelkünk együtt érez vele s nem tud tőle megválni. A közönség lelkesültege nem ismert határt; díszes csokrokkal, minden jelenetben óriási tapaviharral üdvözölte őt, s felvonások végén háromszor négyszer hívta ki, hogy rokon-érzésének méltó kifejezést adjon. — A többi szereplő sem zavarta meg az illúziót, melybe a közönséget az ünnepelt művésznő kitűnő játéka és bájos éneke ringatta. Megemlíthük itt Szabót (Grenád), ki ezúttal szépen énekel; Tisztay Miksát, ki Hári szerepében valódi érzéssel énekelte a keringőt, az őt követő dícsőítő fegyverterembeli dalt és a 3-ik felvonásbeli szerelmi vallomást (Hogy te cséled, mit és azt hánom...); Kövesyt, ki jelenen alakította Ótápar apót, kivált a megőrülés jelenetében. — Jul. 30-án Pálmay Ilka asszony második föllepését a „Píros pügelláris” került színpadra. A vendég művésznő Zsófi szerepében csónival kis menyecske volt, ki a különben csekély belső becsű színészt fölötté érdekese tette s a „Píros” pügellárisból „teli” pügellárist csinált. Bebizonyította, hogy a szépművészekben is hódít. Balassa (Csillag Pál) a huszármester, Ligety Géza a huszártáplár szerepében nem hagytak semmi kívánni valót. Nem hagyhatjuk elmités nélkül Tóth Antalt (Török Mihályt) és Tisztay Miksát (Köza Gyurka), ki ezúttal is gyönyörködött a közönséget énekelve. — Aug. 1-én esett meg a kedvelt művésznő búcsúfélése a „Bokáccs”-ban. Bokáccsot játszotta; már megjelenésével is meghódította az ezúttal feles számban megjelent közönséget. Kimondhatatlan báj ömlött el minden modulátión; gyönyörűségesen éneke, midőbő a gyarmati közönségnek idehaza nincs szerezhető, jól átgondolt, karakterisztikus játéka, mindentalan tapavihart idézték elő. A többi szereplő közül kiemeljük Kövesyt (Lambertucco), kinek rögtönzött sokat nevetett a közönség; Bocskay Józst, ki ezúttal kitett magát a Flametta szerepében megdémelte a közönség tapsait; Szabót (Beatrice), Balassát (Pietro), Makrócsit (Lotharing), Szabót (Leonetto) és Tisztay Miksát (Skala). — Ha visszapillantunk a kitűnő művésznő szerette három élvezetes estére, meg kell vallanunk, hogy Pálmay Ilka asszony örök bálára kötelezett le bennünket maga iránt! Vigye magával a fővárosba a mi jó emlékeztetőnk és iránta való lelkesültségünk azzal fizesse meg, hogy minél előbb térjen vissza hozzánk! — Aug. 2-án a polgári iskola növendékeinek táncvizsgálommal egybekötött műkedvelői előadása. — Minthogy megbírt, melyet a táncterembe lépésnél föl kellett volna mutatnunk, szini referens lévünk sem kaptunk, csekélységünk tudatában az előadás elvezetésben sem vettünk részt, minél fogva nem is referálhatunk. — Aug. 3-án Csiky Gergelynek „Csifra nyomorúság” a került másodszor színpadra. — Minap híre járt, hogy Ligety Géza megvált a színtársulattól. Kár lenne! Mert benne egyik legügyesebb és legbármavehetőbb tagját vesztené a társulat. Most pedig azt beszélik, hogy a színgazgató Tóth Antal is el akarja bocsátani! Mi jóakarólag azt tanácsoljuk az igazgatónak, álljon el ettől a szerencsétlen szándéktól, mert Tóth Antal a legtehetségesebb tagja a társulatnak s mint ilyen méltán vált a közönség kedvelijévé! Mi Tóth Antalban a művészt tiszteljük s ha őt Balassa elbocsátja, nem respektálván a közönséget, ne csodálkozzék majd azon, ha a közönség azzal áll bosszút, hogy színházba nem jár!

Bogard.

Színészeink jövő heti műsora: Kedden augusztus 8-án Bocskay Józsa jutalomjátékát adatik a „Nagyapó.” — Csütörtökön Tisztay Károly és Kertész Emma házassági jutalomjátékát adatik „Pajkos Diákok.” — Szombaton „Arva Zsuzsika” legújabb népszimá. — Vasárnap „Peleskei Nótárius.”

Piaci árak B.-Gyarmaton.

1882. évi július 31-én.

Egy méter mással.

Tisztabúza	8 frt 30 kr.	— 8 frt 50 kr.
Rozs	5 frt 80 kr.	— 6 frt — kr.
Arpa	5 frt 80 kr.	— 6 frt — kr.
Zab	7 frt 80 kr.	— 8 frt — kr.
Kukorica	8 frt 80 kr.	— 9 frt — kr.

Jegyzette: Székely János.

Feloldó szerkesztő:

Horváth Danó.

A Balassa-gyarmaton létező három pénzintézet

a „balassa-gyarmati lakárpénztár”, a „balassa-gyarmati néphaza” és a „lakárék és hitelintézet”
1881. évi forgalmának és mérlegének összehasonlítása és összehasonlítása és összehasonlítása

[illegible]

H I R D E T É S E K.

Termény-raktár, előleg- és bizományi üzlet.

A magyar leszámítelő és pénzváltó bank aláírja a t. cz. termelők és kereskedők iratgyűjtemébe közlathatott Budapesten, Szegeden, rakthattat Temesvároitt és Barcsop. I. indasott a t. cz. közönségnek szollal:

- [illegible]

Szo- vagy írásbeli felvilágosításra úgy nyomatott újsít és díszabályaivalkal minden irányú felvilágosítással szivesen szolgálunk.

[illegible]

Magyar leszámítoló és pénzváltó-bank.

Magyar leszámítoló és pénzváltó-bank.

A sátorlaja-ujbelyi kiállításon az első díj a arany diszoklevéllel, a zombori kiállításon a „magyar ipar fejlesztéséért” dícséző oklevéllel jutalmazott a magyar államgépészeti

gőzmozgony és vaskeretű gőzcséplőgépeért.

valamint a sátoralja-ujhelyi, adai, zalaegerszegi, rimaszombati és a szécsényi kiállításokon első díjakkal kitüntetett

szabad. járgány-cséplőgépek, tisztító és zsákoló készülékek

Fehér Miklós

vezérügynöke magyar, osztrák, angol, francia, amerikai és német mezőgazdasági gépgyáraknak, Budapest, üllői út 25. sz. „Köztelek.”

Ajánlja legnagyobb és dústartalmú raktárát az általa legelőször behozott, legújabb és legszilárdabb szerkezetű járgány-csőlőgépet 2-4 lőorrú, tisztító és szakoló készülékkel, továbbá kisebb csőlőgépet kézi vagy 1-2 lőorrú járgány-hajtásra alkalmazható tőrök-ráccsal vagy a nélkül, tisztító és választó rostait. Trier konkoly-, búkköny- és zab-választó, valamint a mezőgazdaság szakmájába vágó minden egyéb kitűnő szerkezetű gépeit a legolcsóbb árak és kedvező feltételek mellett.

Képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

HIRDET MÉN

Több évbeli ő-bor, összesen 74 hektó
eladó, hektója 18 forinttal o. ő.-Venni kívánók
bővebb felvilágosítást nyerhetnek

Özv. Paczolay Imrénénél

B. Gyarmaton,
a foghászfelügyelői lakásban.

HIRDETÉNY

Egy jelenleg is működésben és
őkarban levő Bűk féle járgány
szegszendzerű zsákoló csapó-
típus teljesen felazerve előd.

Egy középkerát üvegy nő, ki jobb házból való, elég jártasnak érzi magát a háztartás vitelében, bármily állásban lévő magányos vagy özvegy urhoz ajánlkozik. — Előbb értesítés Náray J. A nyomdájában Lőnczou nyerhető. 3—

A tulirott Robey fele 8 ló erejű gőzcséplő géppel, mely elevátorral van ellátva, csépléseket előad, s tudatja, hogy a gép még nincs senkinek odaigértve; jó tiszta és gyors munkáért kereskedik, eddigi munkáit sejt nagyobb gazdaságok bizonyítványával igazolni képes. — Kisobb gazdák töméséit is, többet egyre tömésre cséplés végett előad. Nagyobb vállalkozás mellett az eddigi árakból kétszázrölet engedtetik.

B-Gyarmat, 1882. június 30 án.

Woloz Jónás,
mint Wilhelm Ferencz meghaltja